

PPWR részletes kivonat a jogalkotói szándék megértéséhez

Preambulum 28–35. bekezdések: Miért lett központi elem az újrafeldolgozhatóság?

(28)

A jogalkotó abból indul ki, hogy a körforgásos gazdaság csak akkor működik, ha a csomagolást már a tervezés során újrafeldolgozhatónak alakítják ki. Nem elegendő, hogy egy csomagolás elméletileg újrahasznosítható legyen, a gyakorlatban is alkalmasnak kell lennie a gyűjtési, válogatási és újrafeldolgozási folyamatokra.

(29)

A rendelet különbséget tesz az „anyagában történő újrafeldolgozás” és az általános hasznosítás között. A cél az, hogy az anyag a gazdaságban maradjon, ne pusztán energiatermelésre használják fel.

(30)

A „magas minőségű újrafeldolgozás” fogalmát vezeti be. A cél nem csupán hulladékkezelés, hanem olyan másodnyersanyag létrehozása, amely helyettesítheti az elsődleges nyersanyagokat.

(31–32)

A Bizottság azért kap felhatalmazást részletes módszertanok kidolgozására, hogy minden tagállamban ugyanúgy értékeljék az újrafeldolgozhatóságot, elkerülve a nemzeti eltérésekből eredő piaci torzulásokat.

(33)

Az innovációt nem akarják akadályozni. Az új csomagolóanyagok ideiglenes mentességet kaphatnak, ha bizonyítható környezeti előnyt nyújtanak.

(34)

Bizonyos egészségügyi és gyógyszeripari alkalmazásoknál a biztonság fontosabb lehet az újrafeldolgozhatóságnál, ezért ezek részleges kivételeket kapnak.

(35)

Az újrafeldolgozhatóságot pénzügyi ösztönzővel is erősíteni kívánják. A kiterjesztett gyártói felelősségi díjak mértéke kapcsolódhat a csomagolás újrafeldolgozhatóságához.

Preambulum 36–52. bekezdések: Miért kötelező az újrafeldolgozott műanyag?

(36)

A jogalkotó szerint a műanyag csomagolásokban túl alacsony az újrafeldolgozott anyag aránya, ezért kötelező minimumszinteket vezet be.

(38–40)

Bizonyos orvosi, gyógyszeripari és csecsemőtáplálási termékek kivételt kapnak, mert ott a termékbiztonság elsőbbséget élvez.

(41–43)

Az előállítóüzem szintjén történő számítás rugalmasságot biztosít a gyártóknak, ugyanakkor ellenőrizhetővé teszi a teljesítést.

(44–49)

A jogalkotó nem akarja, hogy az újrafeldolgozás környezeti károkat okozzon más országokban. Ezért az importált újrafeldolgozott műanyagokra is hasonló fenntarthatósági követelmények vonatkoznak.

(50–52)

Az EU hosszú távon minden csomagolóanyagnál ösztönözni kívánja a másodnyersanyagok használatát, még ha elsőként elsősorban a műanyagokra koncentrál is.

Preambulum 53–58. bekezdések: Komposztálható csomagolások

A jogalkotó felismeri, hogy a „komposztálható” felirat gyakran félrevezető lehet a fogyasztók számára. Ezért csak néhány jól meghatározott alkalmazásban kívánja támogatni az ilyen megoldásokat, például teafilterek vagy bizonyos biohulladékhoz kapcsolódó termékek esetében. A cél annak elkerülése, hogy a komposztálható műanyagok rontsák a hagyományos újrafeldolgozási rendszerek hatékonyságát.

Preambulum 59–62. bekezdések: A túlcsomagolás elleni fellépés

A rendelet egyik legfontosabb politikai célja a fölösleges csomagolás megszüntetése. A jogalkotó szerint a marketing nem indokolhat nagyobb csomagolást. A csomagolás tömegét és térfogatát kizárólag funkcionális okok tehetik szükségessé. Kiemelt figyelmet fordítanak az e-kereskedelemben alkalmazott túlméretezett dobozokra is.

Preambulum 63–71. bekezdések: Újrahasználat és címkézés

(63)

Az újrahasználatos csomagolás nem pusztán termékjellemző, hanem egy működő rendszer része kell legyen.

(64–66)

A fogyasztóknak minden tagállamban ugyanazokat a jelöléseket kell látniuk, hogy könnyen tudják szelektálni a hulladékot.

(67–68)

Az újrafeldolgozott vagy bioalapú tartalom feltüntetése nem kötelező, de ha alkalmazzák, harmonizált módon kell történnie.

(69–70)

A QR-kódokat az információs terhek csökkentésére vezetik be. A cél a digitális termékútlevelek és a csomagolási információk összekapcsolása.

(71)

A fogyasztókat védeni kell a zöldre festés (greenwashing) ellen. A csomagolás környezeti tulajdonságaira vonatkozó állításoknak valósnak és ellenőrizhetőnek kell lenniük.

Gazdasági szereplők és gyártók (75–185. bekezdések)**75–83. bekezdések: A felelősség egyértelműsítése**

A rendelet logikája szerint minden csomagolás mögött egy egyértelműen azonosítható felelős szereplőnek kell állnia. A gyártók, importőrök és forgalmazók nem hivatkozhatnak arra, hogy a megfelelés más szereplő feladata. A teljes ellátási láncban biztosítani kell a visszakövethetőséget és a dokumentációt.

84–85. bekezdések: Ürestér és felesleges csomagolás

Az e-kereskedelemben és szállításban az üres tér aránya általában nem haladhatja meg az 50%-ot. A jogalkotó célja a felesleges térfogat és a szállítási emisszió csökkentése.

86–97. bekezdések: Kötelező újrahasználati rendszerek

A rendelet nemcsak újrahasználatos csomagolásokat vár el, hanem olyan rendszereket is, amelyek biztosítják azok tényleges visszagyűjtését és ismételt használatát. Az újrahasználatot mérhető célokhoz kötik, és rendszeres adatszolgáltatást írnak elő.

98–103. bekezdések: Műanyag hordtasakok

Az EU tovább kívánja csökkenteni az egyszer használatos műanyag hordtasakok használatát. A cél a hulladékképződés és különösen a tengeri szennyezés mérséklése.

104–112. bekezdések: Megfelelőségértékelés

A piacra kerülő csomagolásoknak igazolhatóan meg kell felelniük a rendeletnek. A megfelelést műszaki dokumentációval és EU-megfelelési nyilatkozattal kell alátámasztani.

113–124. bekezdések: Kiterjesztett gyártói felelősség (EPR)

A jogalkotó a „szennyező fizet” elvre épít. A gyártóknak finanszírozniuk kell a csomagolási hulladék kezelésének jelentős részét. A költségteher annak a szereplőnek a felelőssége, aki a csomagolást a piacra viszi.

125–150. bekezdések: Nyilvántartás és jelentések

Minden tagállamban nyilvántartási rendszerek működnek majd. A gyártóknak adatot kell szolgáltatniuk a forgalomba hozott csomagolások mennyiségéről, anyagösszetételéről és teljesítményéről.

151–185. bekezdések: Visszaváltási rendszerek és végrehajtás

A jogalkotói szándék itt már elsősorban a gyakorlati végrehajtás biztosítása:

- magas elkülönített gyűjtési arányok elérése,
- kötelező visszaváltási rendszerek működtetése,
- rendszeres jelentéstétel,
- piacfelügyeleti ellenőrzések,
- szankciók alkalmazása,
- valamint a 2030, 2035 és 2040 közötti hulladékcsökkentési célok teljesítése.

Összefoglaló jogalkotói üzenet

A 28–71. és 75–185. bekezdések mögött álló alapvető szándék az, hogy a csomagolás többé ne egyszer használatos fogyasztási cikk legyen, hanem a körforgásos gazdaság részeként tervezett, nyomon követhető, újrahasználatos vagy magas szinten újrafeldolgozható erőforrás. A rendelet a gyártókra helyezi a felelősséget, és pénzügyi ösztönzőkkel, kötelező célértékekkel, címkézéssel és visszaváltási rendszerekkel kívánja elérni a hulladék mennyiségének jelentős csökkentését.